

WYDZIAŁ PODSTAWOWYCH PROBLEMÓW TECHNIKI
POLITECHNIKA WROCŁAWSKA

FRAMEWORK E-COMMERCE

PRZEMYSŁAW MAGIERA
NR INDEKSU: 229773

Praca inżynierska napisana
pod kierunkiem
Wojciecha Macyny

Politechnika
Wrocławska
WROCŁAW 2017

Spis treści

1	Wstęp	1
1.1	Słowniczek	2
2	Analiza problemu	3
2.1	Charakterystyka problemu	3
2.2	Proponowane rozwiązania - wymagania funkcjonalne	4
3	Projekt systemu	7
3.1	Grupy użytkowników	7
3.2	Przypadki użycia	8
3.2.1	Dynamiczna tabela encyjna	10
3.2.2	Dynamiczny formularz encyjny	12
3.2.3	Manipulacja produktem	12
3.3	Diagramy aktywności	13
3.3.1	Wyszukiwanie cech produktu	13
3.3.2	Konstrukcja zapytania dynamicznego Apache Solr	14
3.3.3	Konstrukcja dynamicznej tabeli encyjnej	14
3.3.4	Konstrukcja dynamicznego formularza encyjnego	16
3.3.5	Podsumowanie diagramów aktywności	20
3.4	Diagramy sekwencji	20
3.4.1	Zmiana właściwości dowolnej encji	21
3.4.2	Modyfikacja dowolnej relacji encji	22
3.4.3	Dodanie dowolnej encji na przykładzie atrybutu klasyfikacyjnego	22
3.4.4	Wyszukiwanie produktu	23
3.4.5	Proces zakupowy	23
3.4.6	Proces reklamacji	25
3.5	Diagramy klas	26
3.5.1	System klasyfikacyjny i katalog produktowy	26
3.6	Projekt bazy danych	30
4	Implementacja systemu	31
4.1	Opis technologii	31
4.2	Omówienie kodów źródłowych	31
5	Instalacja i wdrożenie	33
6	Podsumowanie	35
	Bibliografia	37

Wstęp

Celem niniejszej pracy dyplomowej jest zaprojektowanie i zaimplementowanie frameworku służącego do usprawnienia implementacji systemów e-commerce. Istnieje wiele rozwiązań tego typu, jednak bardzo duża część z nich nie oferuje satysfakcjonujących parametrów wydajnościowych, przez co platformy oparte o takie frameworki są często bardzo powolne, do tego rozwijane od wielu lat wykorzystują stare rozwiązania i technologie. Prowadzi to często do niepotrzebnego skalowania pionowego aplikacji, czyli zwiększania mocy obliczeniowej. Proces ten wiąże się z bardzo dużymi kosztami, szczególnie w przypadku platform handlowych typu B2B. Zdecydowanie lepszym wyjściem okazuje się w takim przypadku jeden z dzisiejszych trendów budowania aplikacji, czyli skalowanie poziome, polegające na dzieleniu aplikacji według zastosowania poszczególnych komponentów, umieszczając niezależne jej części na serwerach dziedzinowych (architektura mikroservisowa). Taka architektura pozwala na skalowanie tylko konkretnych, najbardziej narażonych na wzmożony ruch, elementów infrastruktury, co skutkuje bardzo dużą oszczędnością w stosunku do aplikacji monolitycznych. Budowa mikroservisowa nie jest jednak cudownym środkiem na każdego rodzaju problemy dzisiejszych aplikacji internetowych, wiąże się z nim bowiem wiele problemów, jak chociażby integracja i synchronizacja między komponentami lub konieczność administracji bardzo złożonego środowiska. Właśnie ze względu na to ostatnie widzimy dziś tak wiele ofert pracy na stanowisko DevOps (development and operations). Wydaje się dlatego, że architektura monolityczna z oddzieleniem warstwy katalogowej (tej najbardziej obciążonej) jest optymalnym rozwiązaniem problemu implementacji sklepów internetowych.

Często dewelopment aplikacji idzie w parze z presją czasu, przez co zapomina się o jakości kodu i rozwiązaniach, które poprawiłyby wydajność i ograniczyły konieczność skalowania. Z zamkniętymi oczami podąża się za schematami i szablonami, aby dostarczyć rozwiązanie jak najszybciej, a nie jak najlepiej. Dlatego właśnie założeniem projektu w ramach pracy jest zaprojektowanie i implementacja frameworku e-commerce spełniającego następujące założenia funkcjonalne:

Praca składa się z czterech rozdziałów. W rozdziale pierwszym omówiono strukturę przedsiębiorstwa . . . , scharakteryzowano grupy użytkowników oraz przedstawiono procedury związane z obiegiem dokumentów. Szczegółowo opisano mechanizmy Przedstawiono uwarunkowania prawne udostępniania informacji . . . , w ramach W rozdziale drugim przedstawiono szczegółowy projekt systemu w notacji UML. Wykorzystano diagramy Zawarto w niej w pseudokod algorytmów generowania oraz omówiono jego właściwo- ści. . .

Słowniczek

indeksacja – proces synchronizacji pomiędzy relacyjną bazą danych, a szybką bazą noSQL, używany w systemie do encji najbardziej narzuconych na duże wykorzystanie. W skrócie:

*By adding content to an **index**, we make it searchable by Solr.* [1]

facet – jest to atrybut danej encji, zazwyczaj wyszukiwalny. Używa się ich do implementacji filtrów używanych podczas wyszukiwania. Z dokumentacji Solra:

Searchers are presented with the indexed terms, along with numerical counts of how many matching documents were found were each term. Faceting makes it easy for users to explore search results, narrowing in on exactly the results they are looking for. [1]

release – jest to atrybut danej encji, zazwyczaj wyszukiwalny. Używa się ich do implementacji filtrów używanych podczas wyszukiwania. Z dokumentacji Solra:

Searchers are presented with the indexed terms, along with numerical counts of how many matching documents were found were each term. Faceting makes it easy for users to explore search results, narrowing in on exactly the results they are looking for. [1]

reflection – nieskopoziomowe udogodnienie w języku Java, pozwalające na operacje i wyświetlanie właściwości klasy Jawowej.

Reflection is a feature in the Java programming language. It allows an executing Java program to examine or "introspect" upon itself, and manipulate internal properties of the program. For example, it's possible for a Java class to obtain the names of all its members and display them. [4]

Analiza problemu

W tym rozdziale została przedstawiona analiza zagadnienia. Nakreślono problemy i omówiono proponowane przez system ich rozwiązania. Omówiono założenia funkcjonalne i нефункционалне samego systemu jak i jego podsystemów, przedstawiono podobne rozwiązania informatyczne. Zawarty jest również słowniczek, potrzebny do pełnego zrozumienia zagadnienia.

Charakterystyka problemu

Aplikacje webowe, a w szczególności systemy e-commerce, są często wolne. Pisane przez niedoświadczonych deweloperów pod presją czasu nie zawsze wychodzą tak jak powinny. A jak powinny być napisane? W pierwszej kolejności muszą być dobrze przemyślane, a co za tym idzie ich architektura powinna być przygotowana na rozszerzenia i modyfikacje. Powiedzmy, że mamy sklep internetowy, na bazie którego chcielibyśmy stworzyć podobne rozwiązanie. Często jest to niemożliwe ze względu na budowę i obsługę komponentów. Dobrym przykładem na to jest indeksowanie produktów do mechanizmu wyszukiującego.

Przykład 2.1 *W systemie istnieje klasa Product z zadeklarowanymi polami biznesowymi, powiedzmy że klient chce nowe pole myCustomField, oczywiście ma być ono wyszukiwalne. Rozszerzamy więc klasę Produkt do MyProdukt i dodajemy pole myCustomField. Mechanizm indeksacji nie ma możliwości wyciągnąć z Produktu pola dotyczącego klasy MyProdukt, ponieważ zaprzeczałoby to zasadom polimorfizmu.*

To tylko konkretny przykład, ale warto zwrócić uwagę, że dotyczy on nie tylko produktów, a i również jakichkolwiek encji, którymi chcemy zarządzać w systemie. To pierwszy problem rozwiązań e-commerce, które nie są oparte o elastyczne frameworki.

Kolejną rzeczą idącą za słabą architekturą są tak zwane bottlenecki¹, które blokują szybkie działanie aplikacji. Przykład z życia:

Przykład 2.2 *Nasza platforma jest oparta o framework stworzony parę lat temu, do tego taki, który nie jest open-source, ma architekturę monolityczną. Nasz sklep zyskał na popularności i coraz częściej zdarzają nam się awarie związane z ograniczoną wydajnością, najszybszą i naturalną reakcją jest dokupienie nowego serwera do obsługi większej ilości klientów, jednak wiąże się to z bardzo dużymi kosztami.*

W tym przykładzie warto zwrócić uwagę na zamknięty charakter frameworku. Brak licencji open-source często skutkuje to tym, że projekt jest skazany na zamknięty cykl rozwoju (o ile w ogóle jest dalej rozwijany), ewentualne błędy nie mogą być naprawione *od ręki*. Raz napisana platforma komercyjna nie będzie po 5 latach wcale aktualna. Inaczej sprawy się mają w przypadku open-source'owych frameworków, gdzie możliwość zmiany technologii, a aktualizacje są dostępne praktycznie zawsze. To dzięki zasadzie *inversion of control*, kiedy to programista decyduje się na oddanie kontroli nad

¹bottleneck - wspólny punkt dla aplikacji, przez muszą przejść użytkownicy korzystając z różnych funkcjonalności

częścią swojej funkcjonalności w ręce używanego przez siebie frameworku, aktualizacja do nowszych wersji używanych technologii jest zwykle bezbolesna i opiera się głównie na zmianie wersji w pliku konfiguracyjnym zależności projektowe.

Następny problem związany ze środowiskiem e-commerce to brak dobrych wyszukiwarek produktów na stronach. Często zdarza się, że wyszukiwarki przeszukują relacyjne bazy danych, zamiast korzystać z płaskich struktur jakie oferują nam rozwiązania typu noSQL. Do tego nie obsługują facetów², co sprawia trudności z wyszukaniem produktu i dopasowaniem go pod klienta, a przecież to jest główny biznes. Jasne i wiadome jest, że istnieją sklepy z dobrymi wyszukiwarkami, do tego mogące pochwalić się wysokim miernikiem TPS³. Jednakże są to rozwiązania bardzo drogie i niedostępne dla małych przedsiębiorstw, z drugiej strony implementowanie takich rzeczy na własną rękę jest również bardzo drogie, a do tego skomplikowane. W tym momencie z pomocą przychodzą właśnie frameworki, nie wszystkie jednak mają pełną obsługę mechanizmu indeksującego, a szczególnie nie w darmowych wersjach.

Istotną sprawą w opisywanych systemach jest archiwizacja produktu, bądź jej zupełny brak. Problem został opisany na poniższym przykładzie:

Przykład 2.3 Klient zakupił produkt *A* o atrybutach (*a*, *b*, *c*, *d*) w sierpniu. W październiku manager sklepu zmienił atrybuty produktu *A* na (*e*, *f*, *g*), co wpłynęło również na cenę. W listopadzie klient zdecydował się na reklamację produktu. Obsługa sklepu otrzymała zgłoszenie, ma id produktu, jednak niewiele to pomoże, gdyż atrybuty i cena uległy zmianie.

Ostatnią, nie mniej jednak ważną rzeczą, która warta jest opisanie to sposób, w jaki charakteryzuje się produkty⁴ w sklepach internetowych. Produkty należy opisywać w konsekwentny i najbardziej jednoznaczny sposób, jednak nie da się tego osiągnąć bazując tylko na polach ewentualnej klasy Produkt, jest to wybitnie nieelastyczne, każda zmiana wymaga trwałej ingerencji w kod i ponowny release.

Powyższe problemy niektórych systemów e-commerce można sprowadzić do następujących stwierdzeń:

- architektura nieprzygotowana pod nagłe modyfikacje i rozszerzenia
- najczęściej używane punkty aplikacji nie są odseparowane od reszty
- brak dobrych wyszukiwarek i mechanizmów filtrujących
- niekonkterny i mało abstrakcyjny sposób opisu encji biznesowych
- użycie zamkniętych technologii, nie korzystanie z open source, brak zastosowania *inversion of control*
- brak archiwizacji produktów

Proponowane rozwiązania - wymagania funkcjonalne

Jasno zdefiniowane problemy same nasuwają pewne rozwiązania, dlatego określono listę następujących wymagań funkcjonalnych:

²wyjaśnienie terminu dostępne w sekcji **Słowniczek**

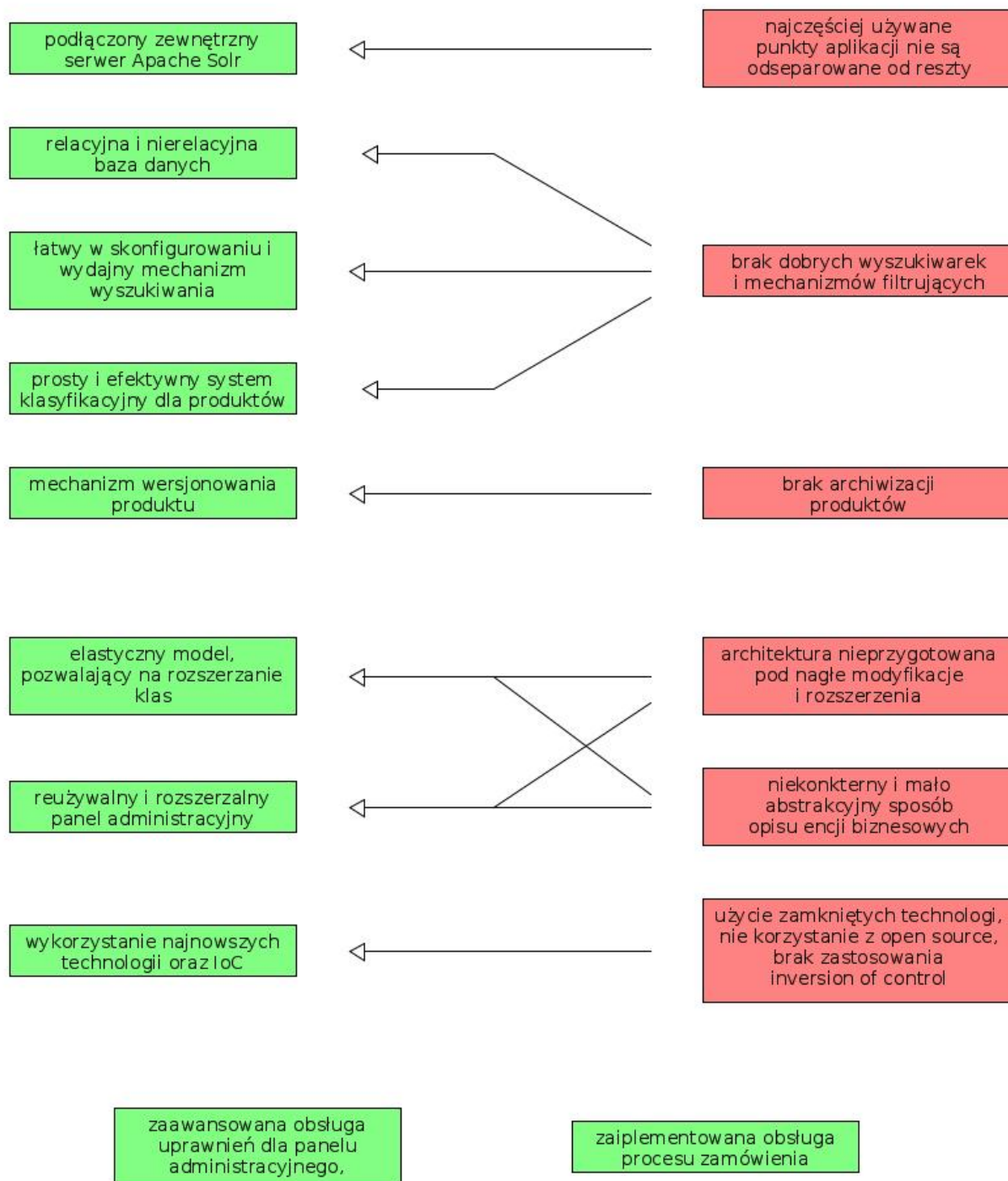
³TPS – transaction per second, ilość pełnych requestów wraz z odpowiedzią, jaką może obsłużyć serwer na sekundę.

⁴ lub cokolwiek innego podlegającego klasyfikacji

- wykorzystanie najnowszych technologii oraz IoC
- podłączony zewnętrzny serwer Apache Solr, służący do bardzo szybkiej obsługi zapytań związanych z katalogiem produktowym,
- prosty i efektywny system klasyfikacyjny dla produktów,
- reużywalny i rozszerzalny panel administracyjny
- zaawansowana obsługa uprawnień dla panelu administracyjnego,
- elastyczny model, pozwalający na rozszerzanie klas bez konieczności ingerowania w strukturę systemu
- łatwy w skonfigurowaniu i wydajny mechanizm wyszukiwania,
- relacyjna i nierelacyjna baza danych,
- zaimplementowana obsługa procesu zamówienia,
- inicjalizer projektów, pozwalający szybko stworzyć przykładowe rozwiązanie e-commerce.
- mechanizm wersjonowania produktu

W podrozdziale **Charakterystyka problemu** nakreślono najważniejsze problemy sklepów internetowych i frameworków e-commerce. Rysunek 2.1 ilustruje pokrycie znalezionych problemów wymaganiami funkcjonalnymi opisywanego frameworka.

Z rysunku 2.1 wynika, że *bez pokrycia* zostają dwa wymagania, nie oznacza to jednak, że są to niepotrzebne funkcjonalności. Są jednak powszechnie spotykane w frameworkach e-commerce, można nazwać je standardem. Jednak co mniej oczywiste system uprawnień został oparty na strukturze drzewiastej, uprawnienia są dziedziczone pomiędzy użytkownikami finalnego systemu opartego o framework.

Rysunek 2.1: Połączenie wymagań funkcjonalnych ze znalezionymi problemami.

Projekt systemu

W tym rozdziale przedstawiony zostanie dokładny projekt systemu, jest on podzielony na kilka podrozdziałów. **Grupy użytkowników** oraz **Przypadki użycia** opisują szczegółowo, do czego i przez kogo będzie mogła zostać użyta implementowana platforma. Sekcje **Diagramy aktywności** i **Diagramy sekwencji** pokazują, w jaki sposób udało się osiągnąć bardziej skomplikowane cele określone za pomocą przypadków użycia, niektóre funkcjonalności w zależności od ich charakterystyki zostaną przedstawione na diagramach aktywności - te dotyczące programisty ze względu na bardziej skomplikowane algorytmy, oraz na diagramach sekwencji - te bardziej nastawione na funkcjonalności biznesowe.

W kolejnych sekcjach znajdują się **Diagramy klas** oraz **Projekt bazy danych**. W pierwszej opisane zostaną klasy, które musiały zostać stworzone do implementacji procesów zdefiniowanych w wcześniejszych podrozdziałach, odpowiednio w drugiej znajdują się schematy bazy danych podzielone ze względu na funkcjonalności.

Grupy użytkowników

We frameworku możemy zdefiniować 3 grupy użytkowników, którzy będą korzystać z jego udogodnień. **Programista** jest to użytkownik frameworka, który implementuje swój sklep z pomocą narzędzi dostarczonych przez opisywany system. **Administrator** to ktoś, zajmujący się backoffice¹ obsługą sklepu - obsługa reklamacji. **Klient** jest to końcowy klient sklepu, który przegląda katalog i dokonuje zakupów.

Warto zaznaczyć w tym momencie, że tematem pracy jest zaimplementowanie frameworka, co wskazuje na to, że funkcjonalności będą skupione głównie na programiście, rola administratora i klienta oraz przypadki użycia z nimi powiązane są jedynie zmienną w implementowanym systemie. Oznacza to nic innego, że rola administratora (i rzeczy, które może zrobić), są uzależnione od konfiguracji i dodatków systemu. Głównym celem jest to, aby stworzyć narzędzie dzięki, któremu możliwości administratora i klienta są ograniczone jedynie *fantazją* programisty. Założenie to bardzo dobrze ilustruje następujący przykład:

Przykład 3.1 *Zalóżmy, że implementujemy sklep internetowy, korzystając z opisywanego frameworka. Nasz pracodawca życzy sobie aby w sklepie pojawił się również blok z artykułami, którymi będzie można zarządzać w panelu administracyjnym. Normalnie proces implementacji takiej funkcjonalności wiązałby się z przygotowaniem modelu w bazie danych i pełnej jego obsługi, również ze strony front-endowej. Z użyciem frameworka proces można skrócić do zaimplementowania modelu i paru prostych koment aby wygenerować mechanizm do manipulacji stworzonym modelem - w przykładzie blogiem wraz z artykułami.*

¹backoffice - w systemach e-commerce panel do obsługi i utrzymania sklepu

Przypadki użycia

Jak zostało zdefiniowane w poprzednim punkcie, w pracy przewidziano 3 grupy użytkowników. W zamyśle framework jest narzędziem dla programisty, jednak w systemie został zaimplementowany szereg rozwiązań gotowych do wykorzystania dla końcowych użytkowników, dlatego diagramy przypadków użycia zostały podzielone na trzy klasy:

- przypadki użycia Programisty
- przypadki użycia Użytkownika Administracyjnego potencjalnego serwisu e-commerce, opartego na opisywanym Frameworku
- przypadki użycia użytkownika końcowego, czyli Klienta

Na rysunku 3.1 zostały przedstawione najważniejsze przypadki użycia frameworku. Programista ma swobodny dostęp do rozszerzania encji, w szczególności klasy Produkt, która ma wyjątkowo strategiczne znaczenie w systemach e-commerce. Dodatkowo ma możliwość uczynienia niestandardowych pól wyszukiwalnymi przez klienta. Sytuacja została zobrazowana na poniższym przykładzie.

Przykład 3.2 *Zalóżmy, że mamy niestandardowe pole proste (String) w encji klasyfikowanej przez twórców ewentualnego sklepu związanego z opisywanym frameworkiem jako finalna encja nadająca się do sprzedaży. Niech nazywa się `MyProduct` *extends* `Product` z polem `myCustomField`. Jedyne co w tej sytuacji musimy zrobić aby system mógł wyciągnąć wartość tego pola z encji (o której de facto nie wie) to wpisać do tabeli zawierającej indeksowane cechy produktu nazwę danego pola, system za pomocą refleksji² wyekstaktuje wartość pola z encji.*

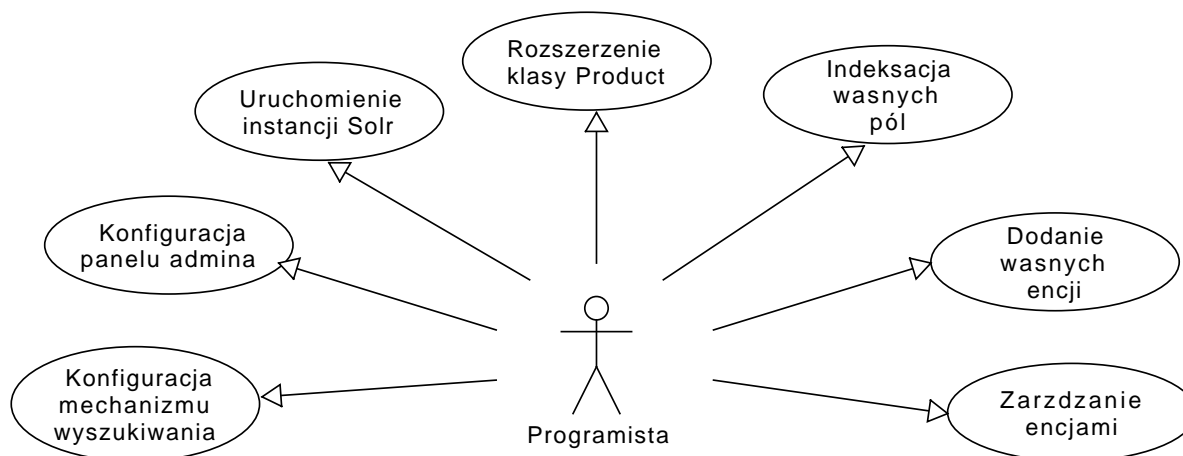
Dodane przez Programistę encje są obsługiwane przez framework, dodatkowo po dodaniu specjalnej adnotacji³ nad nią, może być zarządzana w uniwersalnym panelu administracyjnym. Osoba zajmująca się implementacją sklepu opartego o opisywaną platformę może uruchomić dowolną (skończoną) ilość instancji Apache Solr, czyli bazy danych noSQL, służącej do obsługi zapytań związanych z katalogiem produktowym (skalowalność pionowa tylko tej części aplikacji, która tego potrzebuje). W odniesieniu do przypadku użycia Nadpisanie mechanizmu wyszukiwania z rysunku 3.1 serwisy są oparte na interfejsach, zapewniając Programiście możliwość nadpisania jego logiki zgodnie z zasadami polimorfizmu.

Rysunek 3.2 przedstawia przypadki użycia z punktu widzenia Administratora potencjalnego systemu. Z punktu widzenia platformy jest to również klient, gdyż framework zakłada, że nie ma on wiedzy technicznej i nie potrafi programować. Podobnie jak programista, może konfigurować mechanizm wyszukiwania, jednak bardziej wysokopoziomowo, np. deklaracja używanych facetów. Panel administracyjny zakłada zarządzanie najważniejszymi encjami: produkt, kategoria, użytkownik, zamówienie, uprawnienie i parę innych, zdefiniowanych dokładniej w podrozdziale **Diagramy bazy danych**.

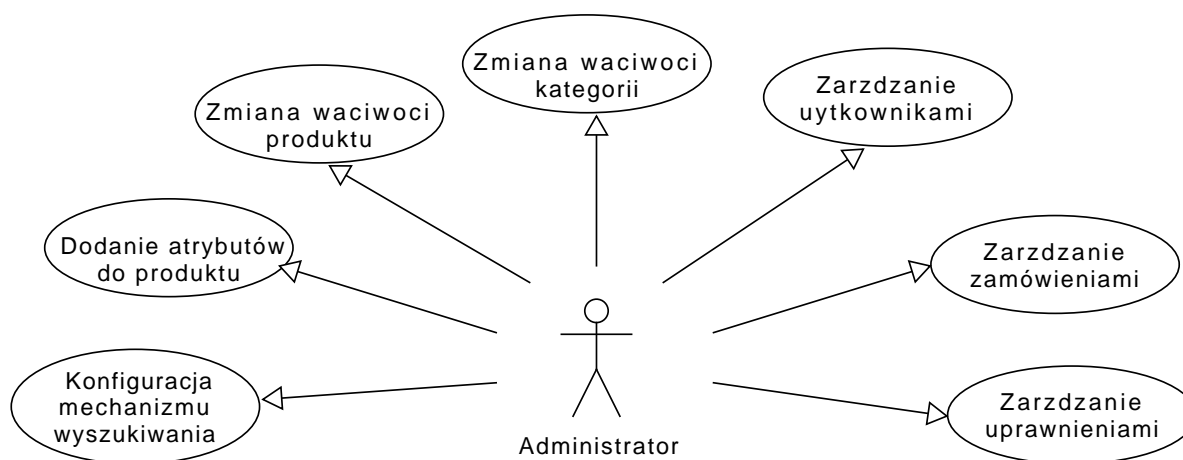
Diagram na rysunku 3.3 dotyczy przypadków użycia elementów frameworku przez końcowego użytkownika. Są to klasyczne funkcjonalności tradycyjnego sklepu internetowego. *Wyszukanie produktu* zostało zaprojektowane, tak aby możliwy był również do zaimplementowania mechanizm podpowiedzi i podświetlania. Apache Solr udostępnia taką funkcjonalność. *Reklamacja* dotyczy opisanego w rozdziale **Analiza problemu** kłopotu z archiwizacją produktu, został on rozwiązany prostym mechanizmem wersjonowania.

²refleksja (eng. reflection) – udogodnienie w języku Java, pozwalające na wyświetlenie i manipulacje właściwościami klasy. Więcej w sekcji **słowniczek**.

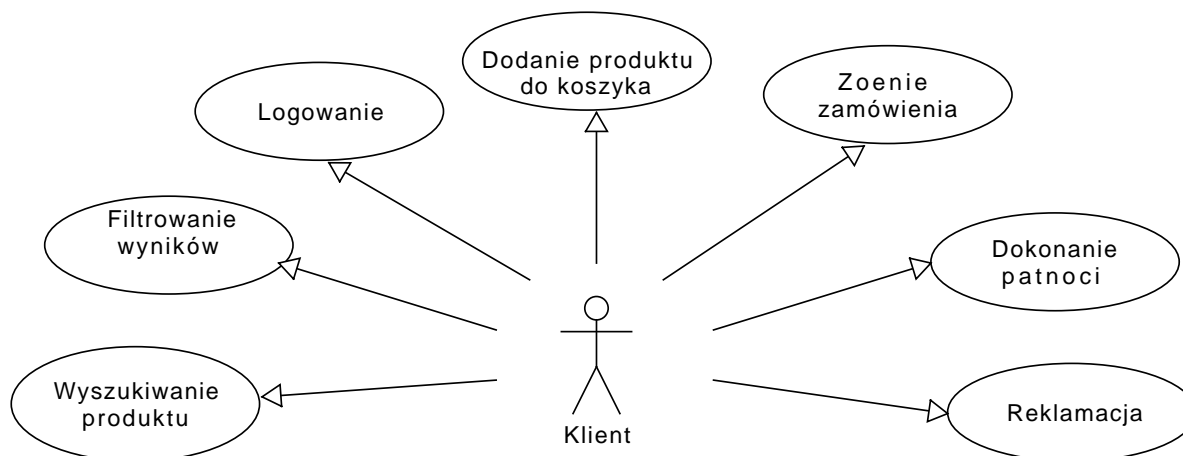
³adnotacja – używane w języku Java od wersji 1.7, najczęściej służą do określania dodatkowych właściwości pól bądź klas

Rysunek 3.1: Diagram przypadków użycia związany z Programistą.

Rysunek 3.2: Diagram przypadków użycia związany z Administratorem ewentualnego systemu.

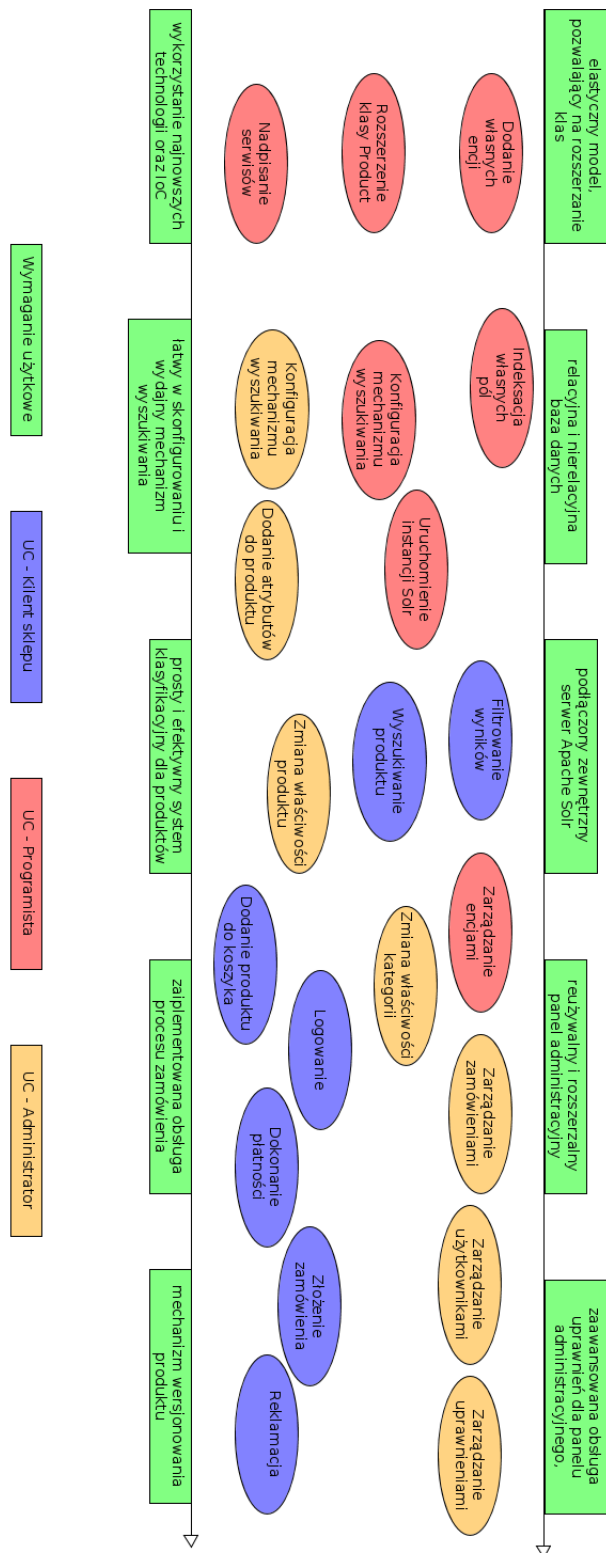
Rysunek 3.3: Diagram przypadków użycia związany z Klientem końcowym ewentualnego systemu.

Diagramy typu *use-case* ściśle wiążą się z wymaganiami funkcjonalnymi systemu. Jest wiadome, że można je również sklasyfikować pod względem aktorów występujących w systemie, dlatego też powiązania przypadków użycia z wymaganiami funkcjonalnymi zostały umieszczone na diagramie z rysunku 3.4. Na diagram należy patrzeć poziomo, po zapoznaniu się z legendą. Wymagania są w nieprzypadkowej kolejności, są ustawione od lewej do prawej. Im bardziej na prawo, tym wymaganie jest bardziej biznesowe, im bardziej na lewo – dotyczy rdzeniowych elementów platformy. Warto zauważyć zależność, że im dalej patrzymy na diagram, tym więcej niebieskich i żółtych *use case'ów* – tych zarezerwowanych dla Administracji i Klientów rozwiązania e-commerce. Natomiast im bardziej na lewo tym więcej czerwonego, czyli przypadków przemyślanych dla Programisty.

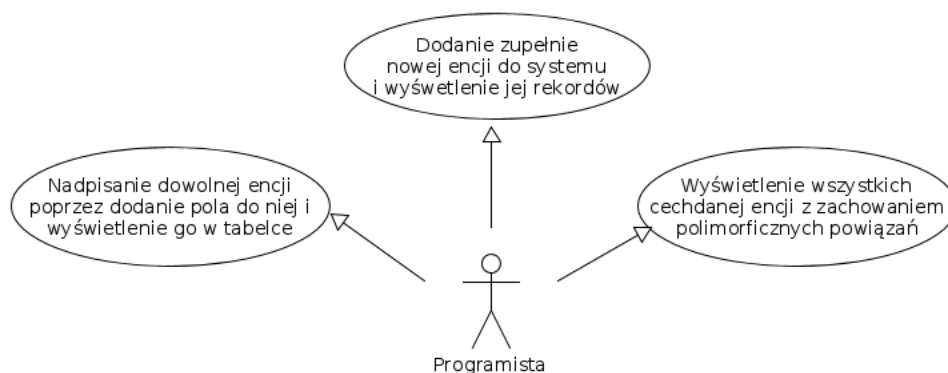
Jak zostało wspomniane wcześniej w sekcji **Grupy użytkowników i założenia**, framework jest narzędziem głównie dla programisty, to on zdecyduje co ma się znajdować w finalnym systemie, dlatego w niniejszym podrozdziale zostaną rozwinięte przypadki użycia dla programisty związane z obsługą i oprogramowywaniem dynamicznych elementów platformy. Jest to odpowiedź na najtrudniejsze z wymagań, czyli **elastyczny model, pozwalający na rozszerzenie klas oraz reużywalny i rozszerzalny panel administracyjny**.

Dynamiczna tabela encyjna

Dynamiczna tabela encyjna jest autorskim rozwiązaniem, służącym do wylistowywania dowolnych encji związanych z systemem w panelu administracyjnym, wiążą się z nim przypadki użycia z rysunku 3.5

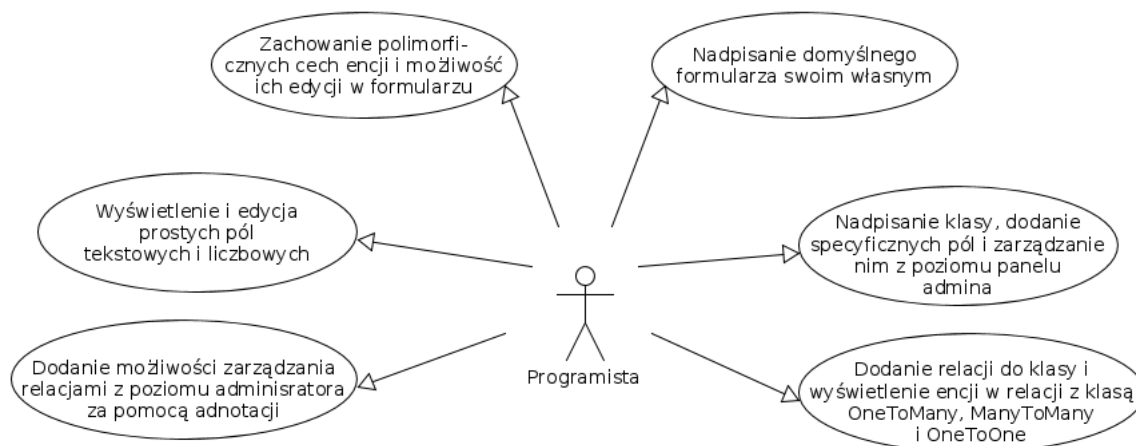
Rysunek 3.4: Diagram przypadków użycia związany z wymaganiami funkcjonalnymi

Rysunek 3.5: Diagram przypadków użycia związany z dynamiczną tabelą encyjną

Dynamiczny formularz encyjny

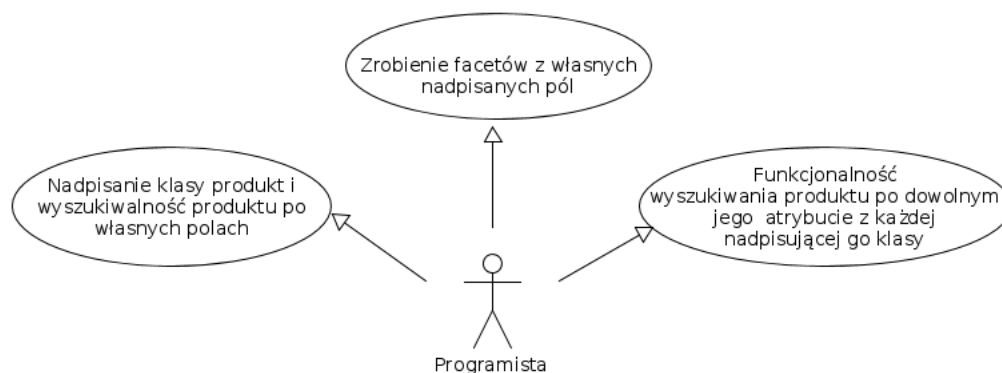
Dynamiczny formularz encyjny to kolejne autorskie rozwiązanie, służące do dodawania edycji i wyświetlania szczegółów encji związanych z systemem w panelu administracyjnym, wiąże się z nim przypadki użycia z rysunku 3.6

Rysunek 3.6: Diagram przypadków użycia związany z dynamicznym formularzem encyjnym

Manipulacja produktem

Produkt w implementowanym systemie jest to encja bardzo dynamiczna, łatwo konfigurowalna. Wiąże się z nim przypadki użycia znajdujące się na rysunku 3.7

Rysunek 3.7: Diagram przypadków użycia związany z dynamicznym formularzem encyjnym

Diagramy aktywności

W tej sekcji zostały przedstawione diagramy aktywności dla najbardziej skomplikowanych logicznie elementów systemu. Dynamiczna tabela i formularz opisany w poprzednim punkcie wymagają skomplikowanych operacji aby mogły pozostać ogólne i elastyczne na tyle ile być muszą. Znaczy to, że powinny obsługiwać zmiany w modelu wywołane przez osoby trzecie - **programistów**. W niniejszym podrozdziale przedstawiono działanie algorytmów stojących za dynamicznymi elementami platformy.

Wyszukiwanie cech produktu

Ta sekcja odnosi się do podrozdziału **Manipulacja produktem**. Wytlumaczono tutaj jak osiągnięto założoną elastyczność przy konfigurowaniu encji reprezentującej produkt w sklepie.

Każdy Produkt w systemie jest indeksowany, oznacza to że z relacyjnej bazy danych, wraz ze swoimi wszystkimi atrybutami trafia do nierelacyjnych dokumentów na osobnym serwerze, aby odciążyć aplikację w razie dużego ruchu. Zebranie wszystkich atrybutów produktów to skomplikowane zadanie, gdyż jego cechy mogą być ukryte w następujących miejscach:

- atrybuty dziedziczone po atrybutach klasyfikacyjnych kategorii, w której się znajduje
- atrybuty dziedziczone po wszystkich przodkach swojej kategorii
- własne pola i pola wszystkich klas, które nadpisały Produkt

Zadanie to wymaga zejścia do poziomu refleksji w Javie, jednak ten temat został poruszony później. Wyszukiwaniem wszystkich atrybutów obsługuje algorytm, którego diagram aktywności został umieszczony na rysunku 3.8

Pierwszym krokiem jest znalezienie wszystkich produktów, co nie jest również oczywistym zadaniem, gdyż nie jest wiadome jaką klasę ma finalny produkt, mógł zostać nadpisany przez programistę, który w swojej klasie zdefiniował pewne pola, które również muszą zostać uwzględnione przy indeksacji produktów. Po znalezieniu *klasy sufitowej* (czyli najwyższej w abstrakcji) mamy pewność, że wszystkie niestandardowe pola znajdują się w obiekcie pobranym przez nas z bazy danych. Z bazy danych muszą zostać również pobrane pola zadeklarowane jako te, które są wyszukiwalne w sklepie

(oczywiste jest, że powinno się mieć wybór, które pola z produktu trafią do sklepu, a które nie). Mając te dwie rzeczy, jest możliwe wyciągnąć z obiektu, którego klasa nie jest znana wszystkie interesujące nas pola. Wszystkie wyciągnięte wartości następnie trafiają do dokumentu. Nie jest to jeszcze koniec, gdyż zostają nam jeszcze do wyciągnięcia cechy produktu z systemu klasyfikacyjnego, zostało to zrealizowane algorytmem przejścia po drzewie oraz zapytaniem bazodanowym. Wszystkie cechy produktu są dodawane do listy dokumentów (jeden dokument - jeden produkt) i są wysyłane na serwer Apache Solr. Przykład skąd mogą pochodzić cechy produktu został umieszczony na rysunku 3.9.

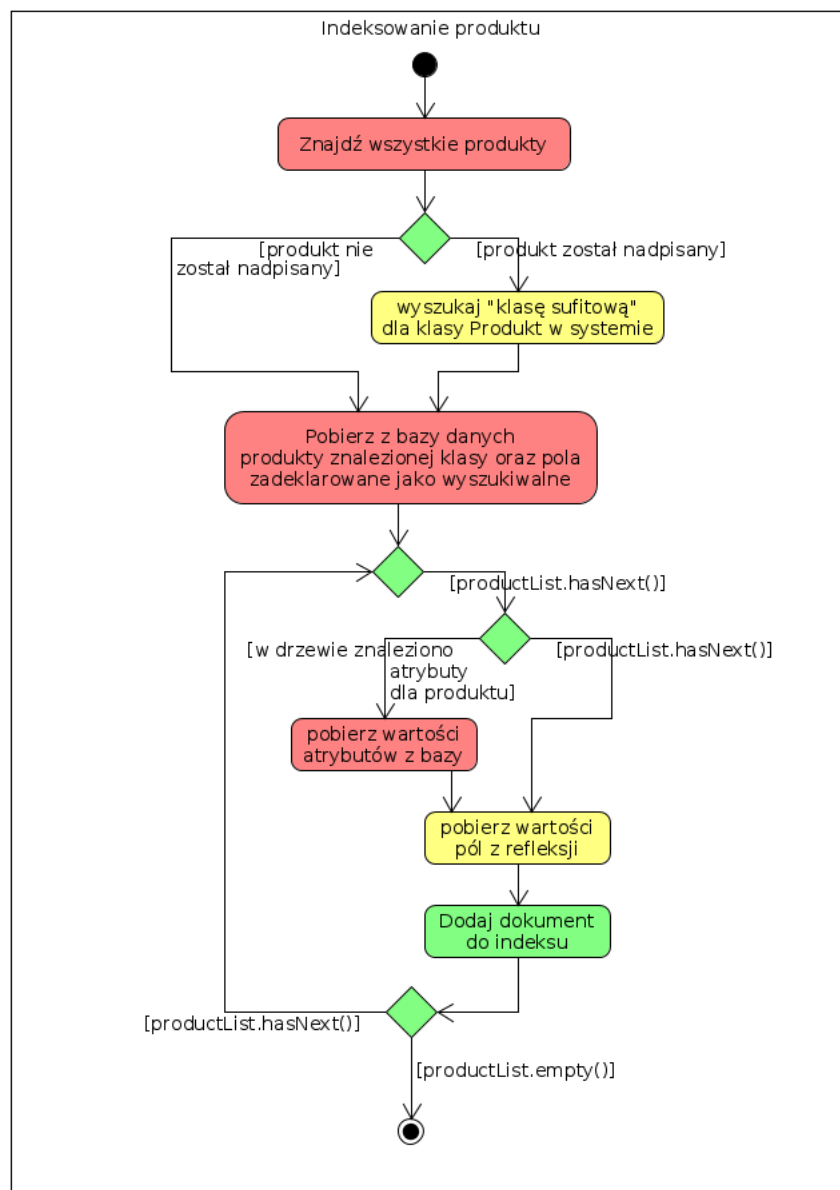
Konstrukcja zapytania dynamicznego Apache Solr

Na diagramach use case zostały opisane możliwości konfiguracji mechanizmu wyszukiującego. Zdefiniowane wymagania zostały zrealizowane za pomocą konstrukcji dynamicznego zapytania. W prostych słowach chodzi tu o kwerendę zwracającą produkty przy wyszukiwaniu. Wykres na rysunku 3.10 przedstawia algorytm tworzący te zapytania. Pierwszy etap widoczny na rysunku nasuwa podejrzenie, że w bazie danych musi istnieć tabela z wylistowanymi polami, które będą wyszukiwalne w sklepie, jest to jak najbardziej trafne przypuszczenie. Dodatkowo w tabeli zostały umieszczone dodatkowe ustawienia dla pól wyszukiwania, aby mechanizm mógł być w pełni konfigurowalny.

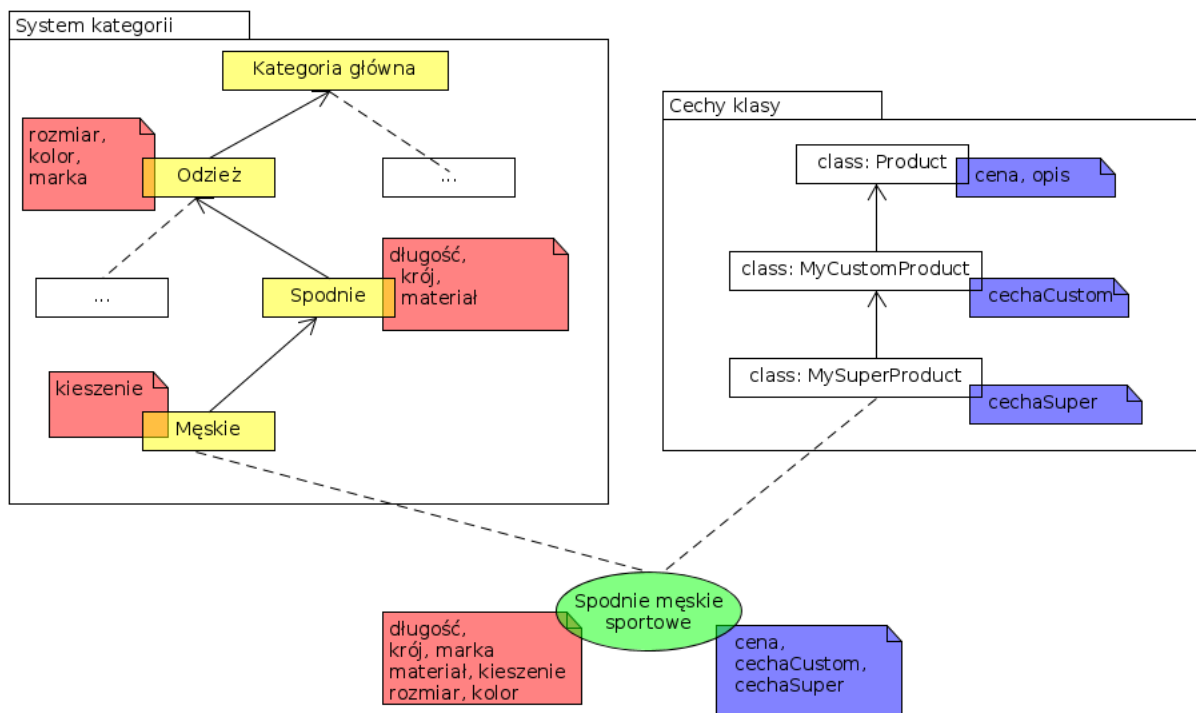
Konstrukcja dynamicznej tabeli encyjnej

Dynamiczna tabela encyjna opisana w poprzednim podrozdziale, jest wbrew pozorom zadaniem analogicznym do wyciągania cech z produktu. Ułatwieniem jest to, że w tabeli nie uwzględnia się atrybutów z systemu klasyfikacyjnego, gdyż dotyczy on tylko produktów, niestety utrudnieniem jest to, że nie jest wiadome jakie klasy dokładnie powinny być wyświetlone w tabelach. Jedyne co jest dane to tabela konfiguracyjna z kodami klas, które mają zostać wyświetlone w panelu administracyjnym. Proces został opisany na diagramie z rysunku 3.11

Najpierw szukane są encje z rodzaju podanego we wspomnianej tabeli, następnie refleksją wyciąga się jej pola zaadnotowane przez programistę jako te, które chce wyświetlić w tabeli jako nagłówki (adnotacja `@AdminVisible(tableVisible=true)`). Ze znalezionej listy obiektów pobiera się wartości pól, które znajdują się w nagłówkach.

Rysunek 3.8: Diagram aktywności opisujący algorytm znajdowania wszystkich atrybutów produktu

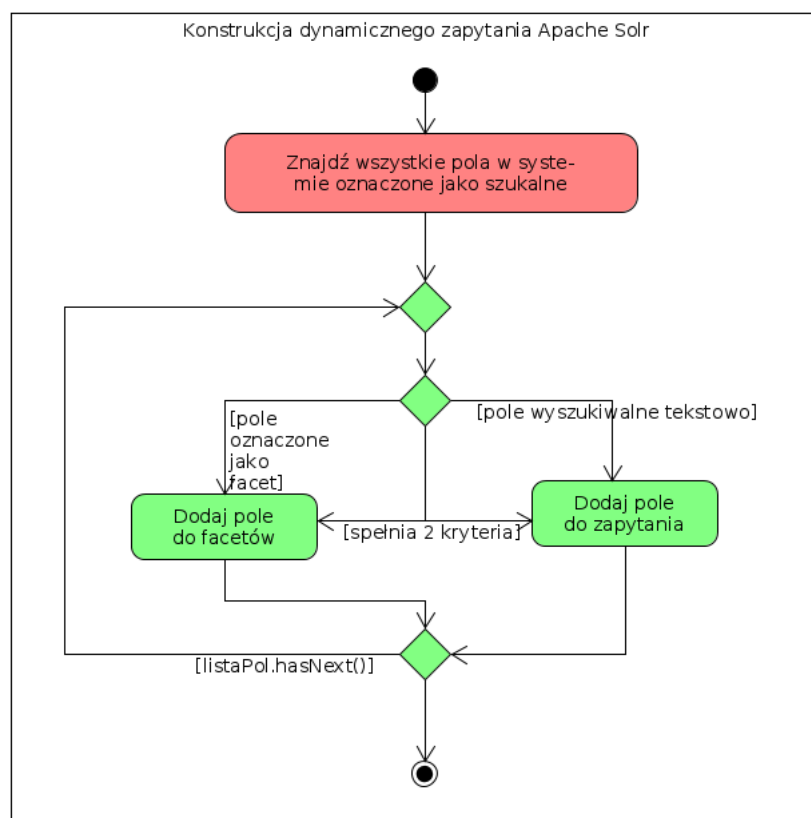
Rysunek 3.9: Diagram przykładowy skąd mogą pochodzić cechy produktu

Konstrukcja dynamicznego formularza encyjnego

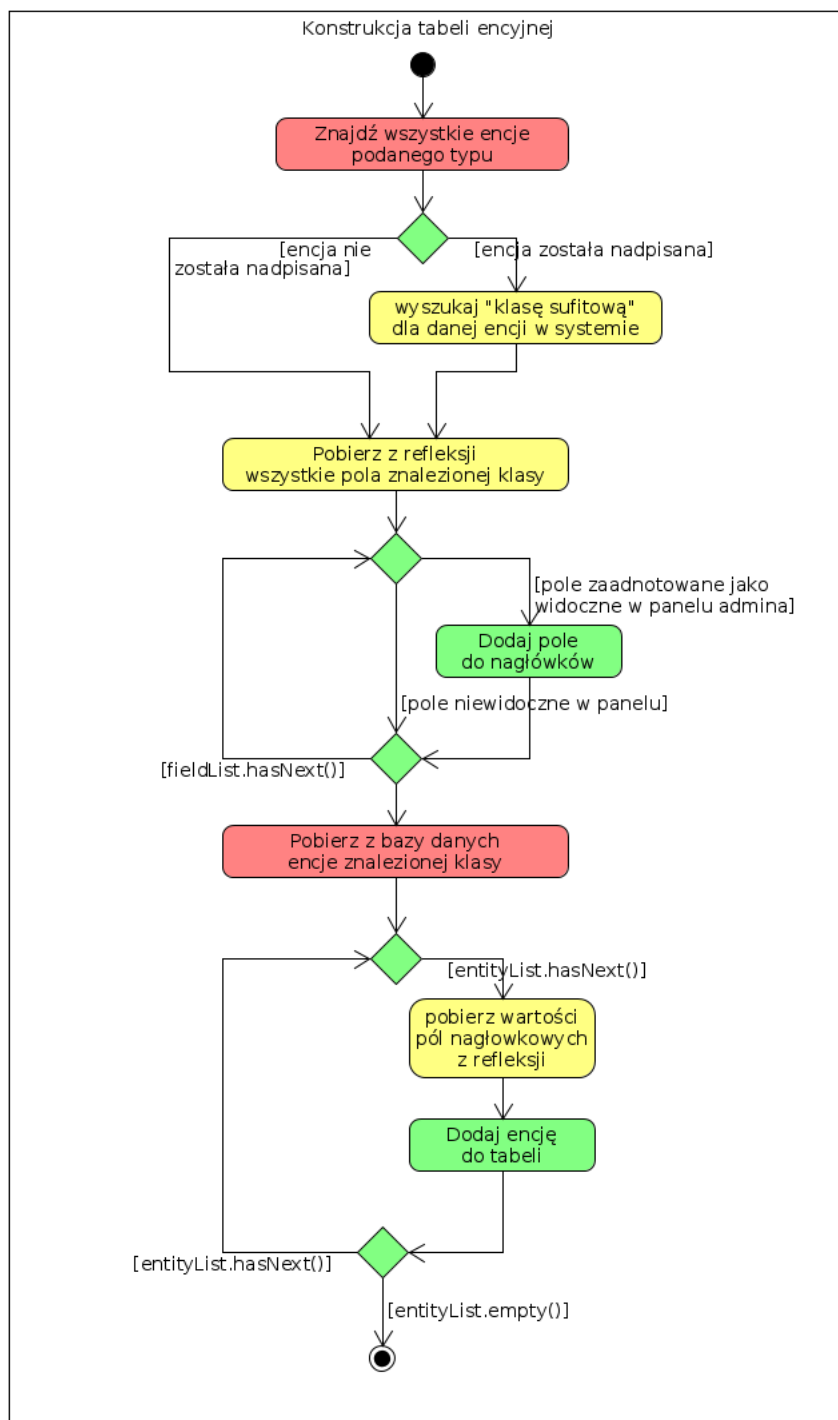
Odbywa się to na bardzo podobnej zasadzie, jak konstrukcja tabeli. Jednak poza polami prostymi zaadnotowanymi jako widzialne w panelu administracyjnym, problem stanowią relacje, które trzeba wyświetlić. Aby zachować rozszerzalność platformie zastosowane zostały tu mechanizmy z dwóch poprzednich przykładów. Po znalezieniu listy pól danej klasy, następuje tu jeszcze sklasyfikowanie ich względem tego, czy są to relacje czy nie. Wiadome jest, że relacji nie można przedstawić w postaci pola tekstowego, dlatego potrzebujemy wtedy ręcznie doczytać kolekcję w relacji z encją, której detale są wyświetlane. Wszystkie kolekcje są w systemie kolekcjami leniwymi (ze względu na performance), dlatego przy manipulacji encją jej duże elementy takie jak kolekcje są doczytywane dopiero w momencie ich użycia (ponieważ wymagają joinów, a wiadome jest że join to iloczyn kartezjański, oczywiście odpowiednio napisany nie będzie dokładnie tym samym jednak to i tak duże obciążenie). W zwykłej sytuacji framework Hibernate doczytałby sam tę kolekcję, jednak przy tak dużej ogólności rozwiązania nie jest to możliwe, gdyż na poziomie dynamicznego formularza mówimy o **AbstractEntity**⁴, o której właściwie w ogóle nie ma informacji, więc Hibernate nie jest świadomy manipulacji i nie doczyta jej kolekcji nawet będąc w sesji. To przysporzyło wiele kłopotów, jednak problem został rozwiązany ręcznym doczytaniem kolekcji za pomocą Criteria API⁵. Schemat algorytmu rozwiązującego problem został umieszczony na rysunku 3.12.

⁴AbstractEntity - klasa w systemie reprezentująca najbardziej podstawową encję, jej cechy to id oraz kod

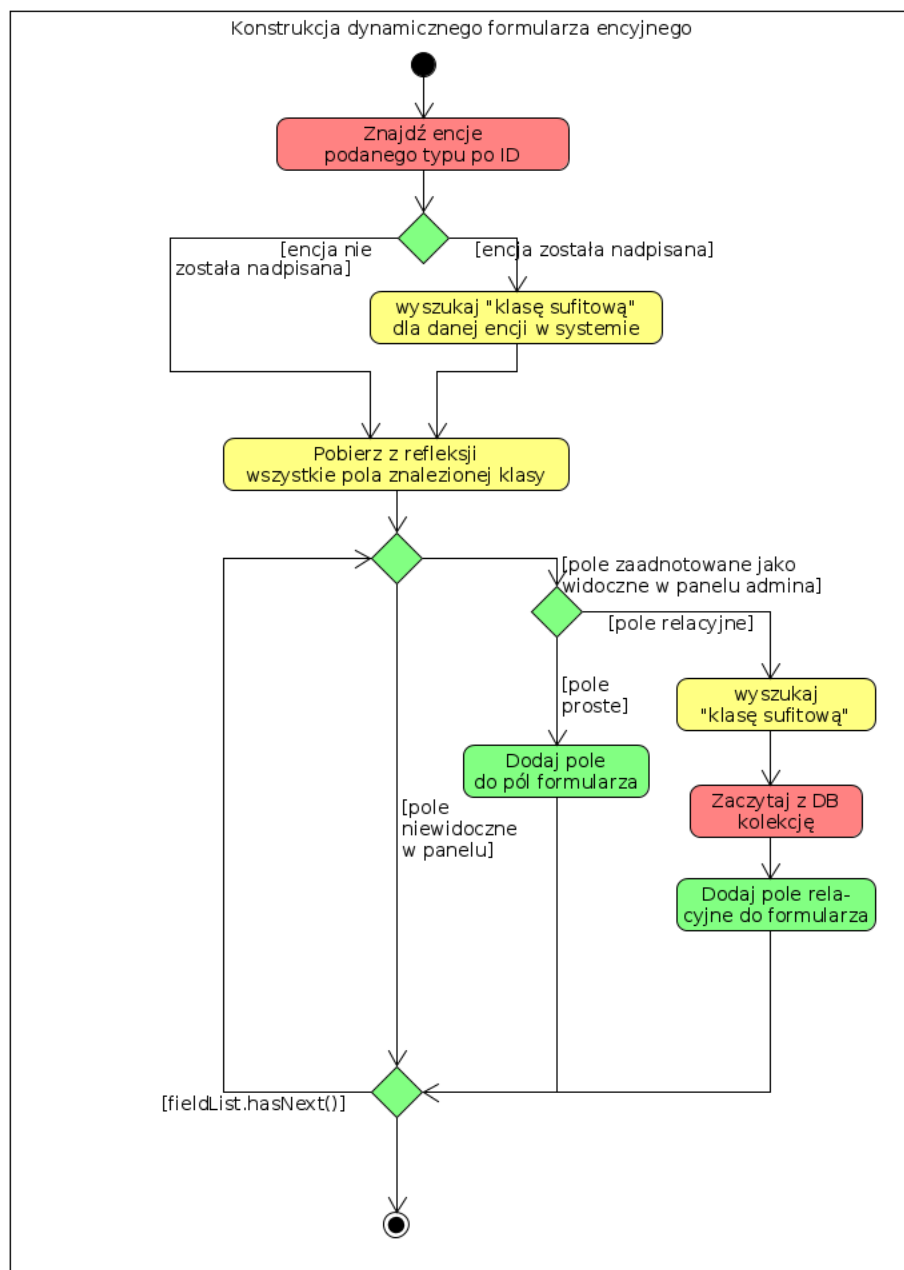
⁵Criteria API - API do komunikacji z bazą danych, zgodne ze standardem JPA, używane do bardziej zaawansowanych i niestandardowych operacji

Rysunek 3.10: Diagram przedstawiający algorytm konstrukcji dynamicznego zapytania Apache Solr

Rysunek 3.11: Diagram aktywności opisujący algorytm wyszukiujący cechy encji uwzględnianych w tabeli.

Rysunek 3.12: Diagram aktywności opisujący algorytm wyszukiujący cechy encji uwzględnianych w tabeli.

Podsumowanie diagramów aktywności

Diagramy aktywności i zaprezentowane rozwiązania w nich pokrywają pewne przypadki użycia, w tej sekcji zostanie podkreślone jak przedstawione algorytmy spełniają zdefiniowane use case'y.

Patrząc na sekcję **Wyszukiwanie cech produktu i Konstrukcja zapytania dynamicznego Apache Solr** zostały zrealizowane następujące przypadki użycia:

- Programisty:
 - Rozszerzenie klasy produkt
 - Konfiguracja mechanizmu wyszukiwania
 - Indeksacja własnych pól
- Administratora:
 - Konfiguracja mechanizmu wyszukiwania
 - Dodanie atrybutów do produktu
 - Zmiana właściwości produktu
- Klienta sklepu
 - Wyszukiwanie produktu
 - Filtrowanie wyników

Sekcja **Konstrukcja dynamicznej tabeli encyjnej i Konstrukcja dynamicznego formularza encyjnego** pokryły następujące przypadki użycia:

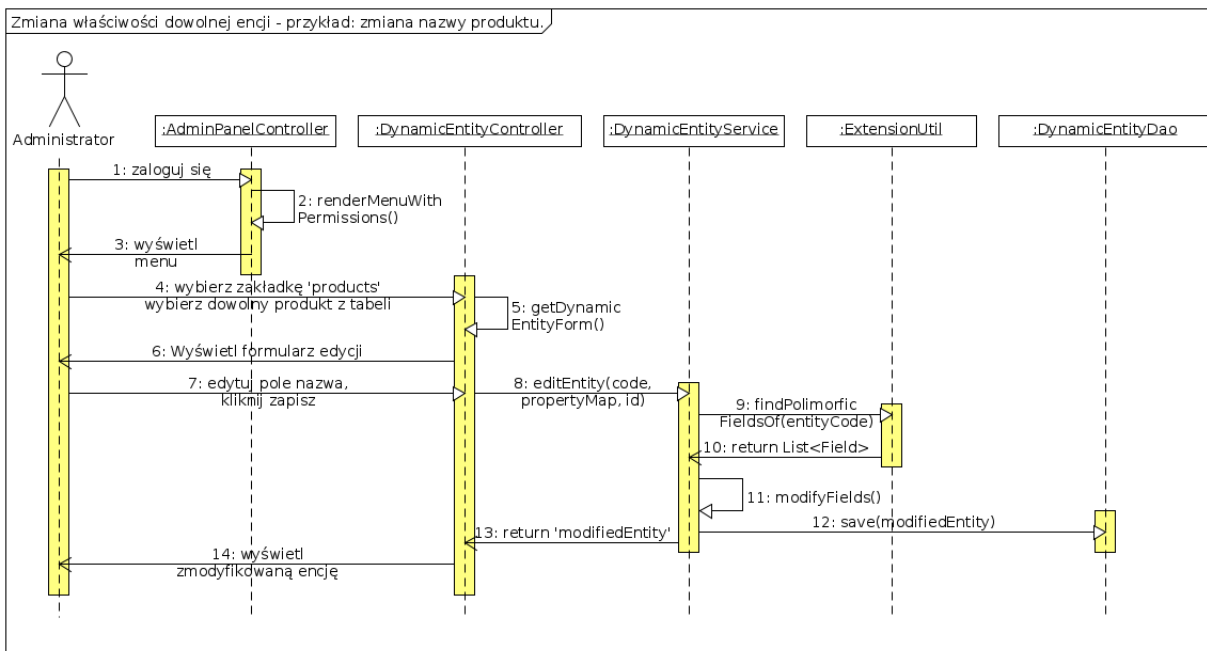
- Programisty:
 - Konfiguracja panelu administracyjnego
 - Dodanie własnych encji
 - Zarządzanie encjami
- Administratora:
 - Zmiana właściwości kategorii
 - Zarządzanie użytkownikami
 - Zarządzanie zamówieniami
 - Zarządzanie uprawnieniami

W podrozdziale opisującym przypadki użycia opisano również przypadki w sekcjach o dynamicznym formularzu, tabeli i manipulacji produktem, oczywiście jest, że wspomniane użycia bezpośrednio wiążą się z opisanymi komponentami.

Realizacja przypadków użycia, których nie mogły pokryć algorytmy opisane w niniejszym podrozdziale ze względu na swoje biznesowe pochodzenie, zostaną opisane na diagramach sekwencji.

Diagramy sekwencji

W tej sekcji zostały przedstawione diagramy sekwencji dla poszczególnych elementów systemu, mają one razem z diagramami aktywności zrealizować wszystkie przypadki użycia. Diagramy sekwencji dobrze oddają sens funkcjonalności biznesowych i właśnie ich dotyczy ta sekcja.

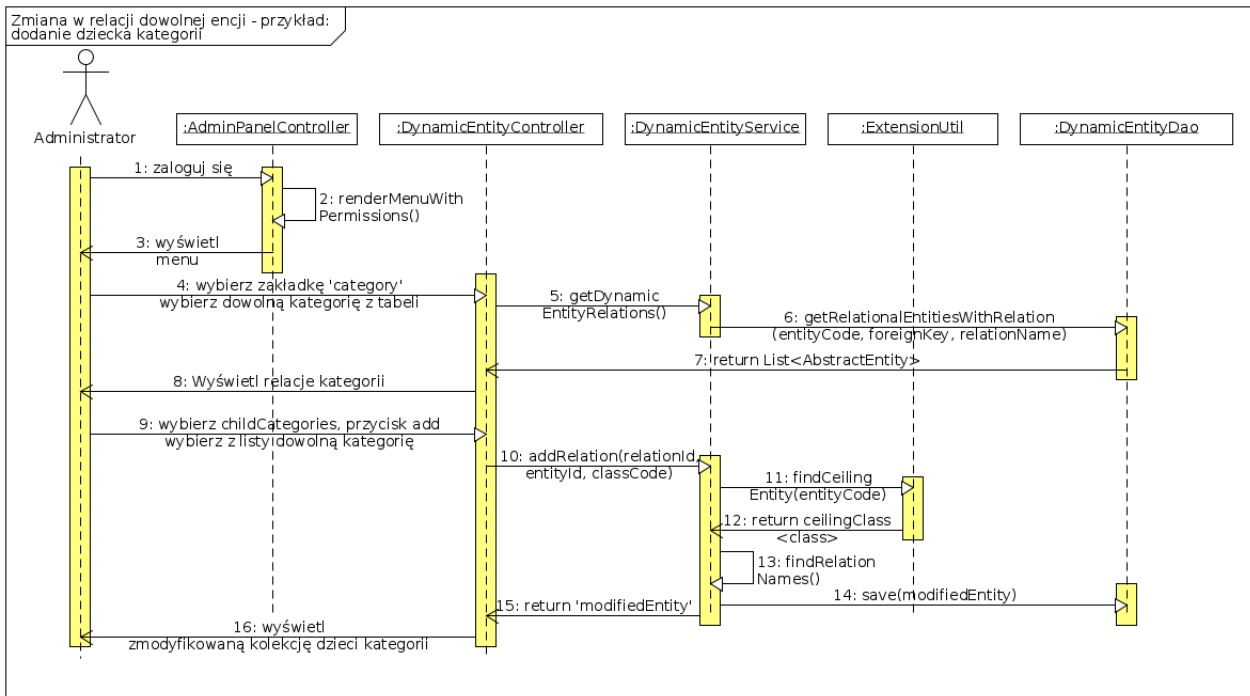

Rysunek 3.13: Diagram sekwencji opisujący zmianę właściwości dowolnej encji na przykładzie produktu.

Zmiana właściwości dowolnej encji

W każdym systemie bazodanowym, konieczna jest manipulacja encjami. We wcześniejszych rozdziałach zostało wprowadzone pojęcie dynamicznych tabel i formularzy edycyjnych. Z punktu widzenia bazy danych, nie ma dużego znaczenia jaka encja jest edytowana, zarówno Produkt jak i Kategoria to jedynie zbiór krotek w tabeli relacyjnej, dlatego właśnie zdecydowano się na generyczny mechanizm modyfikacji encji. W prostych słowach, w systemie nie ma osobnych formularzy edycyjnych dla poszczególnych encji, są one generowane na podstawie kodu Jawowego.

Funkcjonalność zmiany właściwości dowolnej encji zostanie omówiona na przykładzie zmiany nazwy produktu, ale jak już wyżej wspomniałem, ten sam mechanizm działa w dowolnej encji, która może być modyfikowana przez framework. Po zalogowaniu się i wyświetleniu menu, administrator wybiera dowolny produkt, po czym zmienia dane pole w formularzu edycji i następnie zapisuje produkt. Diagram 3.13 przedstawia cały proces. Najważniejsze etapy to 5 oraz od 8 do 13, to one odpowiedzialne są za elastyczność systemu - każda encja jest modyfikowana w ten sam sposób - generycznie, przez refleksję. W tym miejscu widać główny cel i zamysł pracy: system jest siadomy tego jaki obiekt edytuje, dlatego może mieć dostęp do jego właściwości (9. findPolimorphicFieldsOf) - metoda ta zwraca wszystkie możliwe pola dla danego obiektu, właśnie dlatego, gdy programista nadpisze jakąś klasę, która jest używana w systemie, nic się nie stanie gdyż framework będzie w stanie wyciągnąć z obiektu każde nowe pole. Mechanizm ten zastosowany jest również we wszystkich kluczowych funkcjonalnościach, co skutkuje bardzo elastycznym modelem.

Rysunek 3.14: Diagram sekwencji opisujący zmianę właściwości dowolnej encji na przykładzie produktu.

Modyfikacja dowolnej relacji encji

Dynamiczny formularz encyjny omówiony na diagramach aktywności zawiera również pola relacyjne, rysunek 3.14 przedstawia diagram sekwencji zmiany w relacji dowolnej encji na przykładzie dodania dziecka do kategorii. Okazuje się być dużym problemem dla frameworka, gdyż modyfikowany jest obiekt pewnej klasy i tylko na tej podstawie potrzeba określić jakie ma relacje i co więcej, wyciągnąć je z bazy danych. Problem został rozwiązany poprzez wprowadzenie do systemu dodatkowych parametrów adnotacji `@AdminVisible` takich jak nazwa klasy `className` i mapowanie relacji `mappedBy` - punkt 5 na rysunku 3.14, następnie dla wszystkich encji relacyjnych zostaje zbudowana dynamiczna tabela - tylko że wewnątrz formularza edycyjnego (pkt. 6 do 8). Następnie po kliknięciu *add* przy tabelce z relacją, pobierana jest lista możliwych do przypisania encji i w przypadku kliknięcia na dany rekord, zostaje on wprowadzony w relację z edytowaną encją. Kolejne punkty odpowiadają za elastyczność rozwiązania, czyli ponownie (jak w poprzednich funkcjonalnościach), dla każdej znalezionej encji należy znaleźć klasę sufitową i to na jej podstawie wyciągać pola i tworzyć powiązania. Całość jest przedstawiona w formie pól tekstowych, checkboxów i tabel z relacjami.

Dodanie dowolnej encji na przykładzie atrybutu klasyfikacyjnego

Ta ważna część frameworku zostanie przedstawiona na podstawie dodawania facetu - czyli atrybutu, po którym można filtrować produkt. Tak jak w powyższych sekcjach, nie ma dużego znaczenia jaką encję dodajemy - generyczny formularz i mechanizm uzupełniania pól w obiekcie danej klasy jest taki sam dla wszystkich encji w systemie. Dzięki diagramowi sekwencji z rysunku 3.15 można

zobaczyć jak dodać atrybut do produktu, który będzie wyszukiwalny, a zarazem zobaczyć jak w systemie persystowane są nowe obiekty. Tym razem refleksja została użyta do przepisania wartości z formularza do obiektu (punkty 8 do 12) oraz do znalezienia najwyższej w hierarchii klasy modyfikowanej encji (pkt 5).

Jak zostało już wspomniane, każdy atrybut może mieć wartości, które powinien przyjmować, np. *rodzaj podszewki*: *skórzana/gumowa/materialowa*. Dlatego do atrybutu klasyfikacyjnego możliwe jest zdefiniowanie jego przyjmowanych wartości, dzieje się to w dokładnie ten sam sposób, jak na rysunku 3.15, jedynie encja z **CategoryFeature** (atrybut klasyfikacyjny) zmienia się na **CategoryFeatureValue**. Po dodaniu możliwych wartości dla stworzonego atrybutu, należy je do niego przypisać w sposób opisany w sekcji **Modyfikacja dowolnej relacji encji** na diagramie z rysunku 3.14 oraz dodać atrybut z możliwymi wartościami do relacji kategorii (w formularzu edycji dla kategorii rys. 3.13 i 3.14). Atrybut zostanie uwzględniony w wynikach wyszukiwania opisanych w podrozdziale **Wyszukiwanie produktu**. Aby rozjaśnić rozważania, został przytoczony przykład 3.3.

Przykład 3.3 *Załóżmy, że w mamy kategorię obuwie, chcielibyśmy aby każdy produkt w wynikach wyszukiwania w sklepie był możliwy do odfiltrowania na podstawie rodzaju podszewki. W tym celu dodajemy atrybut klasyfikacyjny Podszewka z zaznaczeniem, że ma być to facet (filtr). Dodajemy 3 wartości: skórzana/gumowa/materialowa. Przypisujemy możliwe wartości do atrybutu, sam atrybut do kategorii obuwie, od tej pory w formularzu edycyjnym produktu, który znajdzie się w kategorii obuwie, znajdziemy pole rodzaj podszewki. Co więcej gdy więcej niż jeden znaleziony przy wyszukiwaniu w sklepie produkt będzie miał zdefiniowany dla siebie ten atrybut, to pojawi się on (atrybut) jako przycisk do odfiltrowania.*

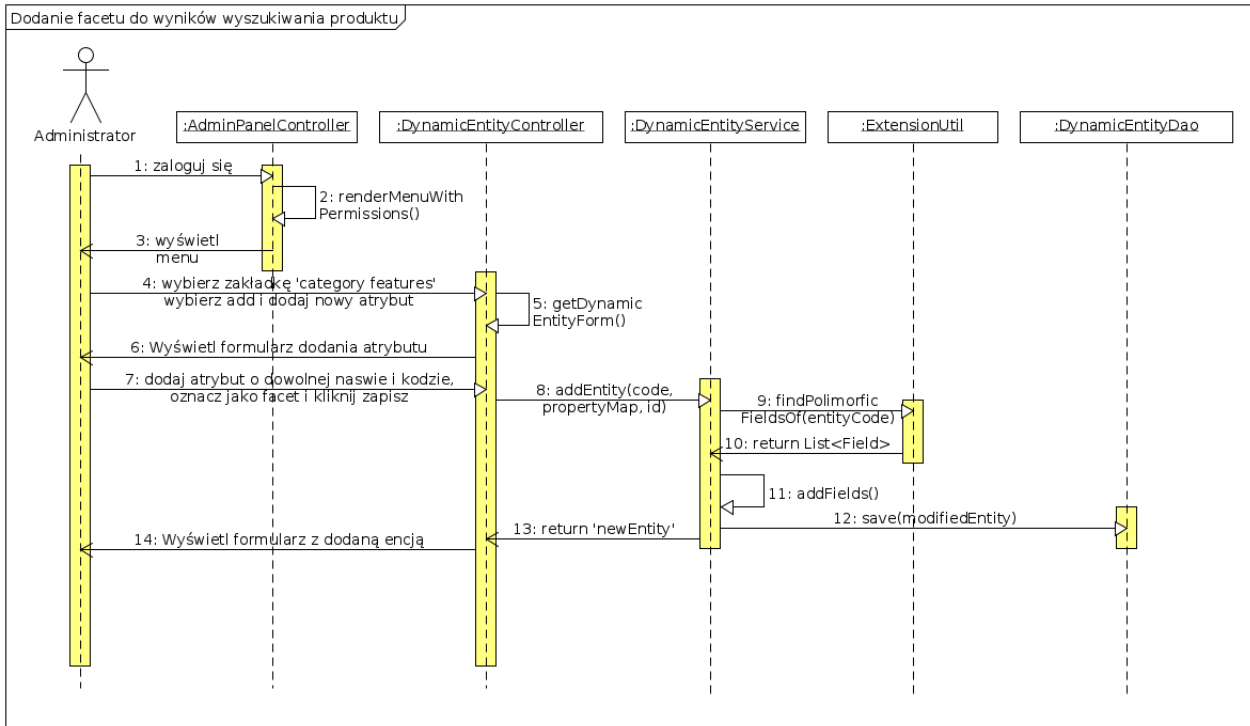
Wyszukiwanie produktu

Proces wyszukiwania produktu został ujęty na diagramie z rysunku 3.16. Aby przedstawić to jak najbardziej obrazowo, w procesie uczestniczą trzy komponenty: frameworkowy kontroler wyszukiwania, serwer Solr, który przechowuje produkty w płaskiej strukturze i baza danych relacyjna, która przechowuje pola i właściwości produktu podlegające mechanizmowi wyszukiwania. Na początku z bazy danych wciągane są właściwości i wszystkie zmienne, więc to czy dane pole ma być wyszukiwalne tekstowo, czy ma być filtrem (facetem). Następnie budowana jest dynamiczna kwerenda i wysyłana na serwer Apache Solr, który zwraca wyniki przetwarzane w punktach 10 do 12. Budowane są wtedy reprezentacje filtrów jak i samych wyników wyszukiwania, czyli produktów.

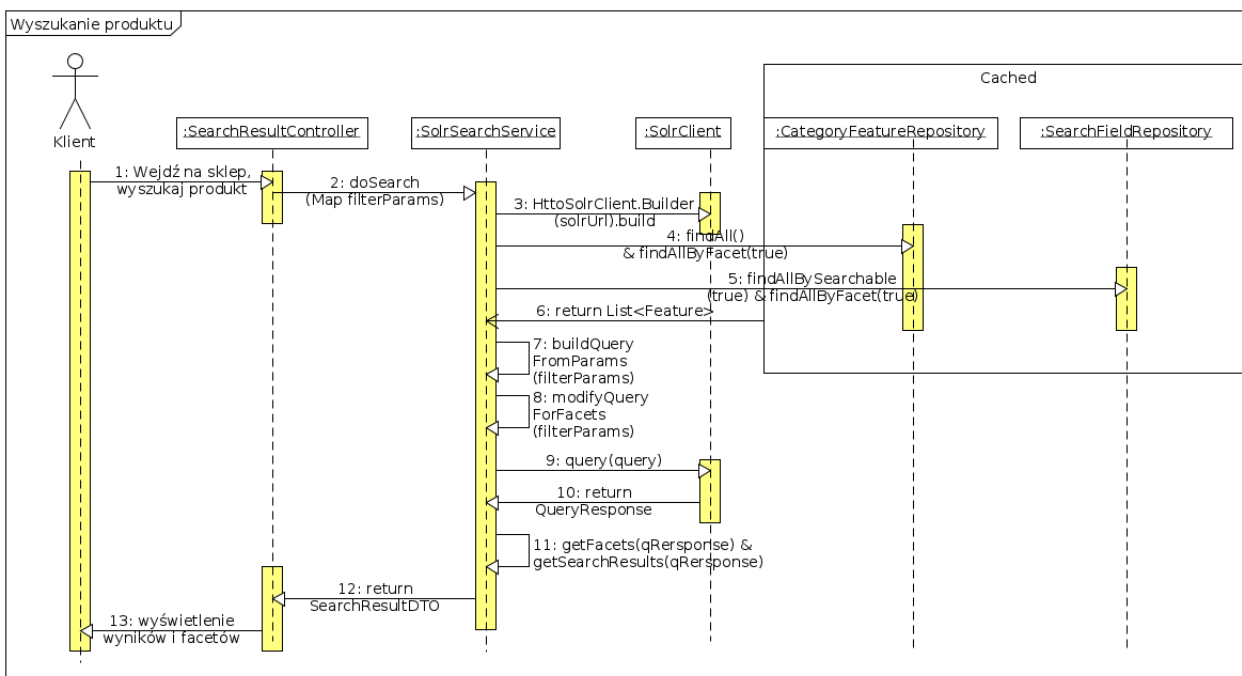
Wart zauważyć jest region wykresu w ramce *cached*, otóż jednym z postulatów frameworku było nie korzystanie z bazy danych relacyjnej przy wyszukiwaniu w katalogu produktowym (najbardziej obciążony fragment systemu), dlatego właściwości potrzebne do stworzenia kwerendy są pobierane raz, a później trzymane w pamięci cache (jest to mechanizm domyślnie dostarczany przez Hibernate, nie wymagał on implementacji).

Proces zakupowy

Proces zakupowy jest standardowym mechanizmem konicznym do przeprowadzenia transakcji, nie wymaga on szczególnej optymalizacji, ze względu na to, że nie jest to obciążona część platformy. Klient po wyszukaniu produktu może się zalogować i umieścić go w koszyku, a następnie zamówić produkty dodane do koszyka. Szczególnym rozwiązaniem dla frameworka jest stworzenie kopii produktu w tym momencie, aby klient w razie reklamacji miał się do czego odwołać, gdyż parametry produktu są bardzo dynamiczne i często się zmieniają, więc coś sprzedane 2 tygodnie wcześniej może

Rysunek 3.15: Diagram sekwencji opisujący dodanie dowolnej encji na przykładzie atrybutu klasyfikacyjnego.

Rysunek 3.16: Diagram sekwencji opisujący proces wyszukiwania produktu.

Rysunek 3.17: Diagram sekwencji opisujący proces zakupowy.

być niemożliwe do odnalezienia po pewnym czasie. Funkcjonalność ta jest jedną z prostszych i nie wymaga dalszego opisu. Całość została umieszczona na diagramie z rysunku 3.17

Proces reklamacji

Proces reklamacji, ujęty na diagramie 3.18 podobnie jak proces zakupowy, jest przykładowym procesem, który został zaimplementowany za pomocą modelu frameworka, oczywiście jest jego częścią, jednak nie wnosi dużej wartości do samej pracy. Został on zaimplementowany z powodu wspomnianego w rozdziale **Wymagania funkcjonalne**, we frameworkach e-commerce rzadko spotyka się takie funkcjonalności *out of the box* dlatego jest to coś dodatkowego - rozszerzenie platformy.

Rysunek 3.18: Diagram sekwencji opisujący proces zakupowy.

Diagramy klas

Na podstawie wcześniejszych rozważań możliwe jest zdefiniowanie następujących części frameworku:

- system klasyfikacyjny i katalog produktowy

model

warstwa serwisowa systemu klasyfikacyjnego

- proces zamówienia i wersjonowania produktu
- dynamiczna obsługa modelu w panelu administracyjnym

formularz encyjny

tabela encyjna

menu w panelu administracyjnym

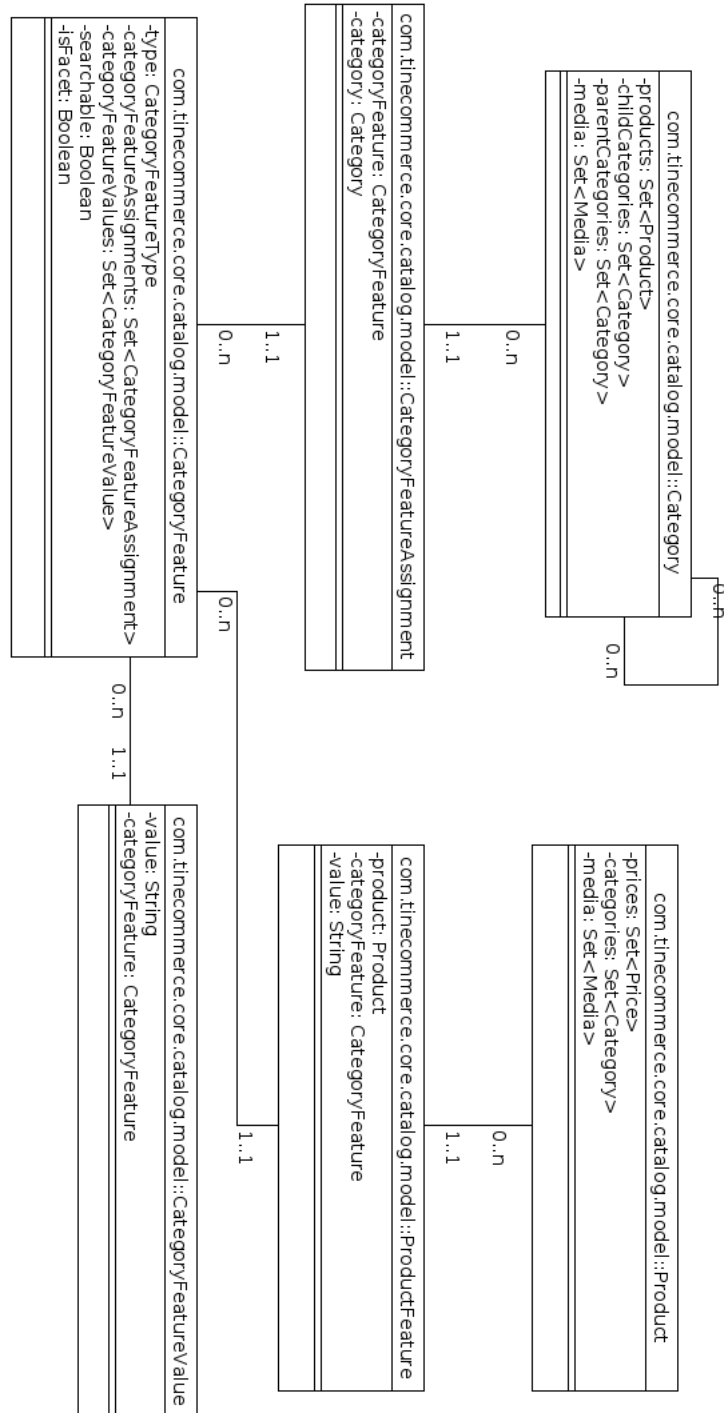
- mechanizm indeksacji i wyszukiwania produktów

Diagramy klas zostaną podzielone ze względu na pochodzenie funkcjonalności zdefiniowane wyżej.

System klasyfikacyjny i katalog produktowy

Model systemu klasyfikacyjnego

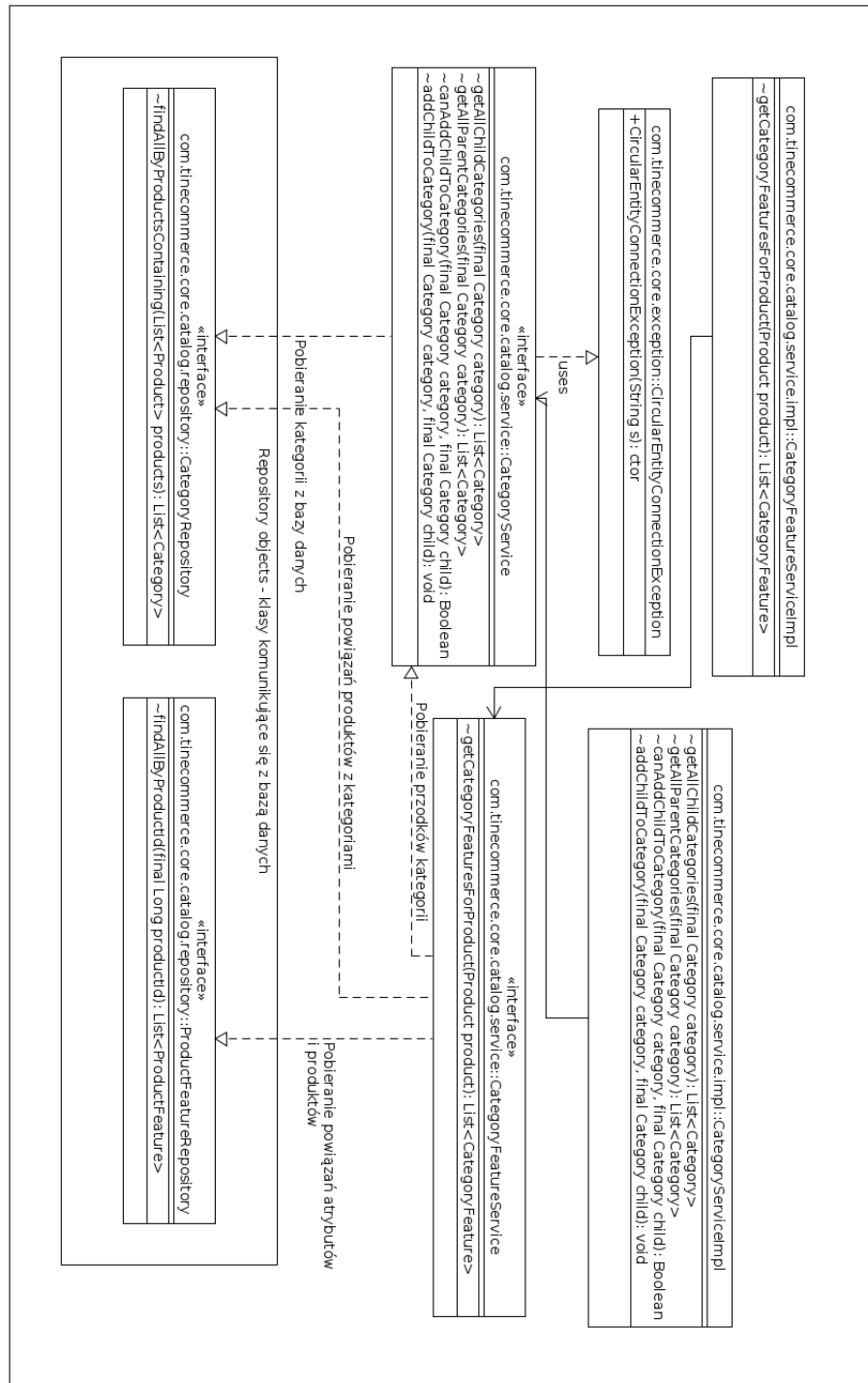
opis

Rysunek 3.19: Diagram klas systemu klasyfikacyjnego - model

Warstwa serwisowa systemu klasyfikacyjnego

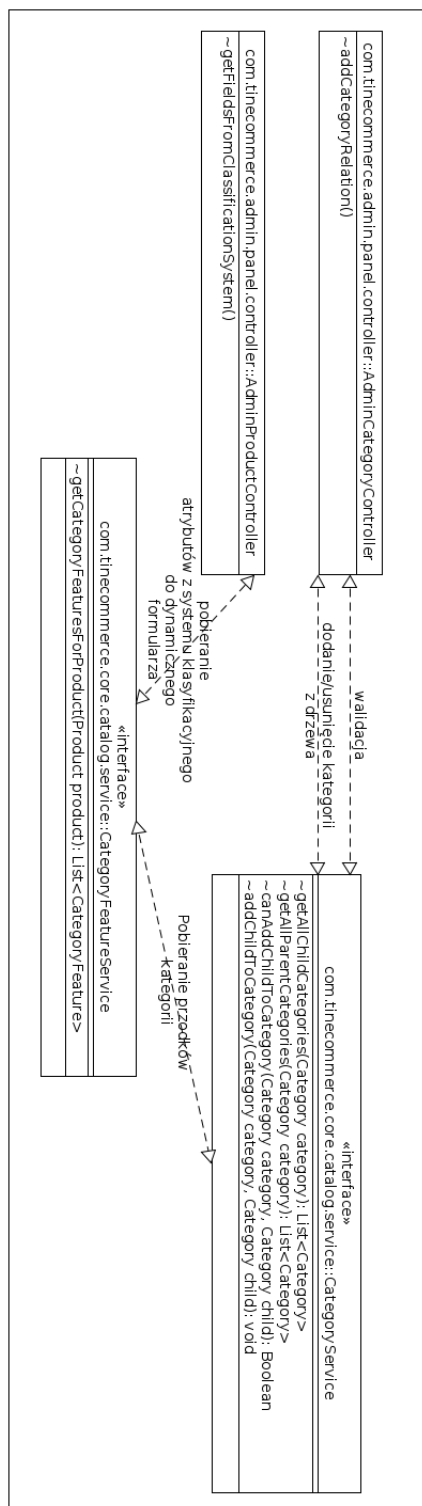
opis

Rysunek 3.20: Diagram klas systemu klasyfikacyjnego - serwisy

Warstwa fasadowa systemu klasyfikacyjnego

opis

Rysunek 3.21: Diagram klas systemu klasyfikacyjnego - fasada

Projekt bazy danych

W tej sekcji należy przedstawić projekt bazy danych. Należy omówić wycinek rzeczywistości i odpowiadające mu zidentyfikowane elementy systemu, których wartości będą podlegać utrwalaniu. Należy przedyskutować wybór typów danych dla atrybutów poszczególnych obiektów. Należy uzasadnić wybór platformy DBMS. Dla relacyjnych baz danych należy przedyskutować jej normalizację.

Implementacja systemu

Opis technologii

Należy tutaj zamieścić krótki opis (z referencjami) do technologii użytych przy implementacji systemu.

Do implementacji systemu użyto języka JAVA w wersji ..., szczegółowy opis można znaleźć w [2]. Interfejs zaprojektowano w oparciu o HTML5 i CSS3 [3].

Omówienie kodów źródłowych

Kod źródłowy 4.1 przedstawia opisy poszczególnych metod interfejsu: WSPodmiotRejestracjaIF. Kompletne kody źródłowe znajdują się na płycie CD dołączonej do niniejszej pracy w katalogu Kody (patrz Dodatek A).

Kod źródłowy 4.1: Interfejs usługi Web Service: WSPodmiotRejestracjaIF.

```
package erejestracja.podmiot;
import java.rmi.RemoteException;
// Interfejs web serwisu dotyczącego obsługi podmiotów i rejestracji.
public interface WSPodmiotRejestracjaIF extends java.rmi.Remote{
// Pokazuje informacje o danym podmiocie.
// parametr: nrPeselRegon – numer PESEL podmiotu lub numer REGON firmy.
// return: Podmiot – obiekt transportowy: informacje o danym podmiocie.
public Podmiot pokazPodmiot(long nrPeselRegon) throws RemoteException;
// Dodaje nowy podmiot.
// parametr: nowyPodmiot – obiekt transportowy: informacje o nowym podmiocie.
// return: true – jeśli podmiot dodano, false – jeśli nie dodano.
public boolean dodajPodmiot(Podmiot nowyPodmiot) throws RemoteException;
// Usuwa dany podmiot.
// parametr: nrPeselRegon – numer PESEL osoby fizycznej lub numer REGON firmy.
// return: true – jeśli podmiot usunięto, false – jeśli nie usunięto.
public boolean usunPodmiot(long nrPeselRegon) throws RemoteException;
// Modyfikuje dany podmiot.
// parametr: podmiot – obiekt transportowy: informacje o modyfikowanym podmiocie.
// return: true – jeśli podmiot zmodyfikowano, false – jeśli nie zmodyfikowano.
public boolean modyfikujPodmiot(Podmiot podmiot) throws RemoteException;
// Pokazuje zarejestrowane podmioty na dany dowód rejestracyjny.
// parametr: nrDowoduRejestracyjnego – numer dowodu rejestracyjnego.
// return: PodmiotRejestracja[] – tablica obiektów transportowych: informacje o
// wszystkich zarejestrowanych podmiotach.
public PodmiotRejestracja[] pokazZarejestrowanePodmioty(
String nrDowoduRejestracyjnego) throws RemoteException;
// Nowa rejestracja podmiotu na dany dowód rejestracyjny.
```

```
// parametr: nrDowoduRejestracyjnego – numer dowodu rejestracyjnego.
// parametr: nrPeselRegon – numer PESEL podmiotu lub numer REGON firmy.
// parametr: czyWlasciciel – czy dany podmiot jest właścicielem pojazdu.
// return: true – jeśli zarejestrowano podmiot, false – jeśli nie zarejestrowano.
public boolean zarejestrujNowyPodmiot(String nrDowoduRejestracyjnego,
long nrPeselRegon, boolean czyWlasciciel) throws RemoteException;
// Usuwa wiązanie pomiędzy danym podmiotem, a dowodem rejestracyjnym.
// parametr: nrDowoduRejestracyjnego – numer dowodu rejestracyjnego.
// parametr: nrPeselRegon – numer PESEL podmiotu lub numer REGON firmy.
// return: true – jeśli podmiot wyrejestrowano, false – jeśli nie wyrejestrowano.
public boolean wyrejestrujPodmiot(String nrDowoduRejestracyjnego,
long nrPeselRegon) throws RemoteException;
```

Kod źródłowy 4.2 przedstawia procedurę przetwarzającą żądanie. Hasz utrwalany %granulacja wykorzystywany jest do komunikacji międzyprocesowej.

Kod źródłowy 4.2: Przetwarzanie żądania - procedura process_req().

```
sub process_req(){
    my($r) = @_;
    $wyn = "";
    if ($r=~get/i) {
        @request = split("_",$r);
        $zad = $request[0];
        $ts1 = $request[1];
        $ts2 = $request[2];
        @date1 = split(/\D/,$ts1);
        @date2 = split(/\D/,$ts2);
        print "odebralem:_"$r;
        $wyn = $wyn."zadanie:_"$zad"\n";
        $wyn = $wyn."czas_od:_"$date1[0]"_"$date1[1]"_"$date1[2]"_"$date1[3];
        $wyn = $wyn."czas_do:_"$date2[0]"_"$date2[1]"_"$date2[2]"_"$date2[3];
        $wyn = $wyn.&sym_sens($ts1,$ts2);
        return $wyn;
    }
    if ($r=~set gt/i) {
        @request = split("_",$r);
        $zad = $request[0];
        $ts1 = $request[1];
        $ts2 = $request[2];
        $gt = $request[2];
        dbmopen(%granulacja,"granulacja_baza",0644);
        $granulacja{"gt"}=$gt;
        dbmclose(%granulacja);
        $wyn = "`GT`'_zmienione_na:_"$gt";
    }
}
```

Instalacja i wdrożenie

W tym rozdziale należy omówić zawartość pakietu instalacyjnego oraz założenia co do środowiska, w którym realizowany system będzie instalowany. Należy przedstawić procedurę instalacji i wdrożenia systemu. Czynności instalacyjne powinny być szczegółowo rozpisane na kroki. Procedura wdrożenia powinna obejmować konfigurację platformy sprzętowej, OS (np. konfiguracje niezbędnych sterowników) oraz konfigurację wdrażanego systemu, m.in. tworzenia niezbędnych kont użytkowników. Procedura instalacji powinna prowadzić od stanu, w którym nie są zainstalowane żadne składniki systemu, do stanu w którym system jest gotowy do pracy i oczekuje na akcje typowego użytkownika.

Podsumowanie

W podsumowanie należy określić stan zakończonych prac projektowych i implementacyjnych. Zaznaczyć, które z zakładanych funkcjonalności systemu udało się zrealizować. Omówić aspekty pielęgnacji systemu w środowisku wdrożeniowym. Wskazać dalsze możliwe kierunki rozwoju systemu, np. dodawanie nowych komponentów realizujących nowe funkcje.

W podsumowaniu należy podkreślić nowatorskie rozwiązania zastosowane w projekcie i implementacji (niebanalne algorytmy, nowe technologie, itp.).

Bibliografia

- [1] Apache solr technology. Web pages: <https://lucene.apache.org/solr/guide/>.
- [2] Java technology. Web pages: <http://www.oracle.com/technetwork/java/>.
- [3] B. Frain. *Responsive Web Design with HTML5 and CSS3*. Packt Publishing, 2012.
- [4] G. McCluskey. Using java reflection. Web pages: <https://www.oracle.com/technetwork/articles/java/javareflection-1536171.html>.

Zawartość płyty CD

W tym rozdziale należy krótko omówić zawartość dołączonej płyty CD.

